

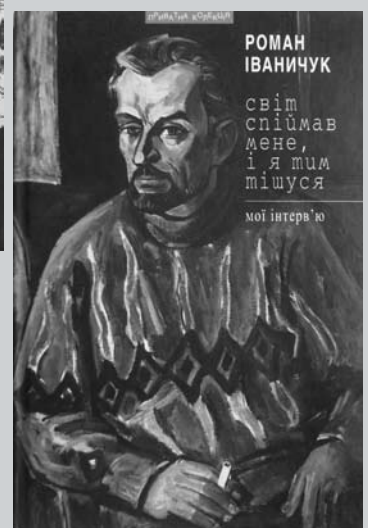
Василь ГАБОР

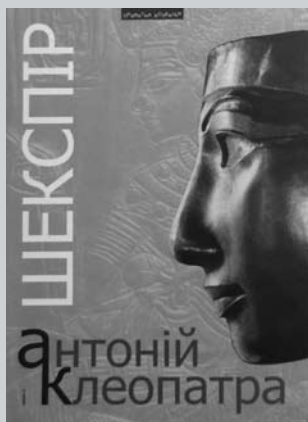
“ПРИВАТНА КОЛЕКЦІЯ” ВІДКРИТА ДЛЯ СЦЕНИ

Увесь наш проєкт можна б розглядати як велике театральне дійство, що триває уже майже 20 років. І сприяли цьому передовсім наші знакові антології: “Приватна колекція” (2002), “Незнайома” (2005), “Дванадцятка” (2006), “Бу-Ба-Бу” (2007), “Українські літературні школи та групи 60–90-х рр. ХХ ст.” (2009), “Нью-Йоркська група” (2012) та ін. Нерідко вони навіть створювалися за театральним принципом задля власної драматургії; крім того, у їхньому оформленні ми свідомо використовували світлини з театральних постановок чи барельєфів Львівського національного академічного театру опери та балету імени Соломії Крушельницької. Яскравий приклад – антологія “Бу-Ба-Бу”, яку прикрасили фотографії бубабістів із театральної постановки Сергія Проскурні “Крайслер Імперіал” під час одного із львівських “Вивихів”. Антологія “Українські літературні школи та групи 60–90-х рр. ХХст.” (2009) навіть побудована так, щоб викликати в уяві читача величну будівлю Львівського оперного театру.

Світлини із “Крайслера Імперіала” та двох львівських “Вивихів” ми також використали в дизайні книг Віктора Неборака “Введення у Бу-Ба-Бу” (2003, 2015), Юрія Андруховича “Моя остання територія” (2009) та монографії д-ра Марка Андрейчика “Інтелектуал як герой української прози 90-х років ХХ ст.” (2014, 2018).

Але ж читачів “Просценіуму”, напевно, цікавлять передовсім наші видавничі проєкти, у яких безпосередньо присутній театр. Натепер маємо вже декілька книг, присвячених драматургії та театральним темам. Це дві книги Богдана Бойчука “Добрані п’єси” (2013) та поема в прозі “Кляса без вісти” (2014) – тримовне видання, у якому вміщено переклад поеми англійською в інтерпретації автора та його сина Романа і польською у тлумаченні Тадея Карабовича. Драматургія Богдана Бойчука цікава тим, що постала на тлі театральних революцій 60–80 рр. ХХ століття, революцій Єжи Гротовського, Тадеуша Кантора, Пітера Брука, Аріані Мнушкін і, крім того, “театру абсурду”, а точніше, Семюеля Беккета. Поема в прозі “Кляса без вісти” – це, гадаємо, готова театральна постава, у якій живі й мертві, сучасне і минуле, біографічне

й уявлене, проза і поезія – співіснують на одній безчасовій площині.

Якось я висловлював думку, що майбутні дослідники Нью-Йоркської групи змогли б дійти до цікавих результатів, проаналізувавши вплив світового театру на творчість бодай двох її яскравих представників – Богдана Бойчука і Юрія Тарнавського. Обидва вони – великі театralи, які намагалися не пропустити жодної знакової вистави у Нью-Йорку й залишили нам надзвичайно яскраві спомини про тогочасне театральне життя “Зеленого Яблука”. Частково їхні статті вміщено у книгах, зокрема Юрія Тарнавського “Квіти хворому” (2012) та Богдана Бойчука “Навіщо про це говорю. Вибрані статті. Театр. Балет. Література” (2017).

Та, певно, найтеатральнішим виданням “Приватної колекції” є книга-перекрутка (алігат) Богдана Нижанківського “Життя як театр: Свято на оселі” та інші твори з життя української еміграції; Життя як театр: “Актор говорить” та есе про львівську богему 30-х рр. ХХ ст. й інші цікавинки” (2019). До цієї книжки співця львівської вулиці ввійшли твори про життя української еміграції та нариси й есеї з театального і літературно-мистецького життя Львова 30-х рр. ХХ ст. Усі ці тексти настільки театральні, що вони органічно об’єдналися під спільною назвою “Життя як театр”.

Цікавинки про театральне життя Львова можна відшукати і в інших наших виданнях, зокрема в книзі Остапа Тарнавського “Літературний Львів 1939–1944” (2013) та в антології “Летіло 40 сорок” (2015); у зібранні “Паризькі настрої. Старомодна сукня львівського ринку. Хвилини Японії і Китаю” Степана Левинського (2020) читаємо також про японський театр.

Додам, що книга ще одного закоханого у Мельпомену автора Зенона Тарнавського “Дорога на Високий Замок” (2018) – сама собою – справжнє театральне дійство, текст так і просить на сцену. І не тільки цей. Бо, скажімо, у Чернігівському молодіжному театрі успішно йде вистава за романом Петра Яценка “Повернення придурків”.

Працюємо далі!